

USTAWA

z dnia 2008 r.

o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego¹

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady i warunki przygotowania inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego;
- 2) zasady nabywania nieruchomości na lotniska użytku publicznego przez zakładających lotniska użytku publicznego;
- 3) organy właściwe w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) lotnisko użytku publicznego - lotnisko użytku publicznego w rozumieniu art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz.U. z 2006 r. Nr 100, poz. 696, z późn. zm.²);
- 2) zakładający lotnisko – zakładającego lotnisko użytku publicznego w rozumieniu art. 55 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze;
- 3) właściwa gmina - gminę właściwą ze względu na położenie lotniska użytku publicznego;

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, ustawę z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych, ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska i ustawę z dnia 3 lipca 2002 r.- Prawo lotnicze

² Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1008, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1829 oraz z 2007 r. Nr 50, poz. 331 i Nr 82, poz. 558

4) prasa lokalna – prasę, która skierowana jest do adresatów zamieszkałych na określonym obszarze, w szczególności obszarze właściwej gminy;

5) właściwy wojewoda – wojewodę właściwego ze względu na położenie lotniska użytku publicznego;

6) inwestycja w zakresie lotniska użytku publicznego – budowę, przebudowę lub rozbudowę lotniska użytku publicznego.

Rozdział 2

Postępowanie poprzedzające rozpoczęcie robót budowlanych

Art. 3. Właściwy wojewoda wydaje decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku zakładającego lotnisko.

Art. 4. Zakładający lotnisko składa wniosek, o którym mowa w art. 3, po uzyskaniu opinii właściwych miejscowo zarządu województwa, zarządu powiatu oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

2. Niewydanie opinii, o których mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia zwrócenia się przez zakładającego lotnisko o jej wyrażenie, traktuje się jako brak zastrzeżeń do wniosku.

Art. 5. 1. Do wniosku, o którym mowa w art. 3, zakładający lotnisko załącza:

- 1) mapę w skali co najmniej 1:5.000 przedstawiającą proponowany obszar lotniska, z zaznaczeniem terenu niezbędnego dla obiektów budowlanych, oraz istniejące uzbrojenie terenu;
- 2) mapy zawierające projekty podziału nieruchomości, sporządzone zgodnie z odrębnymi przepisami;
- 3) określenie zmian w dotychczasowej infrastrukturze zagospodarowania terenu;
- 4) cztery egzemplarze projektu budowlanego wraz z zaświadczeniem, o którym mowa w art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo

budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.³), aktualnym na dzień opracowania projektu;

5) pozwolenie, o którym mowa w art. 23 i 23a ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.⁴), jeżeli jest ono wymagane;

6) opinie:

- a) ministra właściwego do spraw zdrowia - w odniesieniu do lotnisk użytku publicznego lokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych, zgodnie z odrębnymi przepisami,
- b) dyrektora właściwego urzędu morskiego - w odniesieniu do obszarów pasa technicznego, pasa ochronnego, morskich portów i przystani,
- c) właściwego organu nadzoru górniczego - w odniesieniu do terenów górniczych,
- d) dyrektora właściwego regionalnego zarządu gospodarki wodnej - w odniesieniu do inwestycji obejmujących wykonanie urządzeń wodnych oraz w odniesieniu do wykonywania obiektów budowlanych lub robót na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią,
- e) dyrektora właściwej regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych - w odniesieniu do gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Lasów Państwowych,
- f) właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków - w odniesieniu do dóbr kultury chronionych na podstawie odrębnych przepisów,
- g) właściwego zarządcy infrastruktury kolejowej – w odniesieniu do linii kolejowej,
- h) innych organów wymaganych przepisami szczególnymi;

³ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 oraz z 2007 r. Nr 88, poz. 587, Nr 99, poz. 665, Nr 127, poz. 880, Nr 191, poz. 1373 i Nr 247, poz. 1844.

⁴ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 170, poz. 1652, z 2004 r. Nr 6, poz. 41, Nr 93, poz. 895 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 203, poz. 1683, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600 i Nr 249, poz. 1834 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 125.

7) wymagane przepisami odrębnymi decyzje administracyjne.

2. Właściwe organy wydają opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 6, na wniosek zakładającego lotnisko, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 3. Niewydanie opinii w tym terminie traktuje się jako brak zastrzeżeń do wniosku.

3. Opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 6, zastępują uzgodnienia, pozwolenia, opinie bądź stanowiska właściwych organów wymagane odrębnymi przepisami.

4. Jeżeli realizacja inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego wymaga wydania pozwolenia wodnoprawnego, marszałek województwa wydaje to pozwolenie w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia wniosku o jego wydanie. W sprawach dotyczących wydania pozwolenia wodnoprawnego nie stosuje się art. 131 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.ⁱ⁾⁵). Dla ustalenia stanu prawnego nieruchomości, o których mowa w art. 132 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, siedziby i adresy właścicieli tych nieruchomości określa się według katastru nieruchomości.

Art. 6. 1. Właściwy wojewoda wysyła zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego wnioskodawcy, właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie tej decyzji na adres wskazany w katastrze nieruchomości oraz zawiadamia pozostałe strony w drodze obwieszczenia, w urzędzie wojewódzkim, a także w urzędzie właściwej gminy, na stronie internetowej tej gminy i w prasie lokalnej. Doręczenie zawiadomienia na adres wskazany w katastrze nieruchomości jest skuteczne.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

⁵ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2255, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 125, Nr 64, poz. 427, Nr 75, poz. 493, Nr 88, poz. 587, Nr 147, poz. 1033, Nr 176, poz. 1238, Nr 181, poz. 1286 i Nr 231, poz. 1704.

1) oznaczenie nieruchomości lub ich części, objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego, według katastru nieruchomości;

2) informację o terminie i miejscu, w którym strony mogą zapoznać się z aktami sprawy.

3. W przypadku nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym właściwy wojewoda wysyła zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, jedynie wnioskodawcy.

4. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio, jeżeli właściciel lub użytkownik wieczysty nie żyją, a ich spadkobiercy nie wykazali prawa do spadku.

5. Z dniem zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa bądź jednostek samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami.

6. Czynność prawna dokonana z naruszeniem zakazu, o którym mowa w ust. 5, jest nieważna.

Art. 7. Nie można uzależniać wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego od spełnienia świadczeń lub warunków nieprzewidzianych obowiązującymi przepisami.

Art. 8. 1. Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego określa w szczególności:

- 1) wymagania dotyczące powiązania lotniska z drogami publicznymi, z określeniem ich kategorii;
- 2) określenie linii rozgraniczających teren;
- 3) warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska, ochrony dóbr kultury oraz potrzeb obronności państwa;
- 4) wymagania dotyczące ochrony uzasadnionych interesów osób trzecich;
- 5) zatwierdzenie podziału nieruchomości, o którym mowa w art. 9 ust. 1;

- 6) termin wydania nieruchomości lub opróżnienia lokali i innych pomieszczeń; termin ten nie może być krótszy niż 30 dni od dnia, w którym decyzja o zezwoleniu stała się ostateczna;
- 7) zatwierdzenie projektu budowlanego;
- 8) w razie potrzeby inne ustalenia dotyczące:
 - a) określenia szczególnych warunków zabezpieczenia terenu budowy i prowadzenia robót budowlanych,
 - b) określenia czasu użytkowania tymczasowych obiektów budowlanych,
 - c) określenia terminów rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych,
 - d) określenia szczegółowych wymagań dotyczących nadzoru na budowie,
 - e) obowiązku dokonania przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu,
 - f) obowiązku przebudowy dróg innych kategorii,
 - g) określenia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości dla realizacji obowiązków, o których mowa w lit. e i f,
 - h) zezwolenia na wykonanie obowiązków, o których mowa w lit. e i f.

2. W przypadku zakładających lotnisko, o których mowa w art. 20, decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego określa również oznaczenie nieruchomości lub ich części, według katastru nieruchomości, które stają się własnością Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

3. Do ograniczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 8 lit. g, przepisy art. 124 ust. 4-8 i art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce

nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.⁶) stosuje się odpowiednio.

Art. 9. 1. Decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego zatwierdza się projekt podziału nieruchomości.

2. Linie rozgraniczające teren ustalone w decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stanowią linie podziału nieruchomości.

3. Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stanowi podstawę do dokonania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości.

Art. 10. Do doręczania i zawiadamiania stron o decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego, w tym również wydanej przez organ drugiej instancji, przepisy art. 6 ust. 1, 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 11. 1. W przypadku gdy właściwy wojewoda nie wyda decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego w terminie 95 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji, organ wyższego stopnia wymierza właściwemu wojewodzie, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, karę w wysokości 500 zł za każdy dzień zwłoki. Wpływy z kar stanowią dochód budżetu państwa.

2. Karę uiszcza się w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w ust. 1. W przypadku nieuiszczenia kary, o której mowa w ust. 1, podlega ona ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Do terminu, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach odrębnych do dokonania określonych

⁶ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2782, z 2005 r. Nr 130, poz. 1087, Nr 169, poz. 1420 i Nr 175, poz. 1459, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 220, poz. 1600 i 1601, z 2007 r. Nr 69, poz. 468 i Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 59, poz. 1369.

czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.

Art. 12. 1. Od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stronie służy odwołanie do ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.

2. Odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego rozpatruje się w terminie 30 dni, a skargę do sądu administracyjnego w terminie dwóch miesięcy.

3. W postępowaniu odwoławczym oraz przed sądem administracyjnym nie można uchylić decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego w całości ani stwierdzić jej nieważności, gdy wadą dotknięta jest tylko część decyzji dotycząca nieruchomości lub działki.

Art. 13. 1. Nie stwierdza się nieważności ostatecznej decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego, jeżeli wniosek o stwierdzenie nieważności tej decyzji został złożony po upływie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, a zakładający lotnisko rozpoczął realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. Art. 158 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku uwzględnienia skargi na decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, sąd administracyjny po upływie 14 dni od dnia rozpoczęcia budowy lotniska użytku publicznego może stwierdzić jedynie, że decyzja narusza prawo z przyczyn określonych w art. 145 lub 156 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 14. 1. Ilekroć w przepisach Prawa budowlanego jest mowa o decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, rozumie się przez to także decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego.

2. Ilekroć w przepisach odrębnych ustaw jest mowa o pozwoleniu na budowę, rozumie się przez to także decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego.

Art. 15. 1. Lasy Państwowe, zarządzające nieruchomościami, o których mowa w art. 8 ust. 2, na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435, z późn. zm.ⁱⁱ⁾⁷), są obowiązane do dokonania nieodpłatnie, z zastrzeżeniem ust. 3, wycinki drzew i krzewów oraz ich uprzętnięcia w terminie ustalonym w odrębnym porozumieniu między Lasami Państwowymi a właściwym zakładającym lotnisko.

2. Drewno pozyskane z wycinki drzew i krzewów, o której mowa w ust. 1, staje się nieodpłatnie własnością Lasów Państwowych.

3. Koszty wycinki drzew i krzewów w wieku do 20 lat oraz ich uprzętnięcia ponosi właściwy zakładający lotnisko.

Art. 16. Do usuwania drzew i krzewów znajdujących się na nieruchomościach objętych decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego, z wyjątkiem drzew i krzewów usuwanych z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, nie stosuje się przepisów o ochronie przyrody w zakresie obowiązku uzyskiwania zezwoleń na ich usunięcie oraz opłat z tym związanych.

Art. 17. Do gruntów rolnych i leśnych objętych decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego nie stosuje się przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Art. 18. 1. Do egzekucji obowiązków wynikających z decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

⁷ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 157, poz. 1315, Nr 167, poz. 1399 i Nr 175, poz. 1460 i 1462, z 2006 r. Nr 227, poz. 1658 i Nr 245, poz. 1775 oraz z 2007 r. Nr 59, poz. 405, Nr 64, poz. 427 i Nr 181, poz. 1286.

2. Egzekucję obowiązku wynikającego z decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego przeprowadza się w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku właściwego zakładającego lotnisko.

Art. 19. 1. W sprawach dotyczących decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nie stosuje się.

2. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale do postępowania w sprawie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 3

Nabywanie nieruchomości pod lotnisko użytku publicznego przez zakładających lotnisko

Art. 20. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Art. 21. Z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stała się ostateczna, za odszkodowaniem ustalonym w odrębnej decyzji, o której mowa w art. 22, nieruchomości wydzielone liniami rozgraniczającymi teren, o których mowa w ust. 2, stają się z mocy prawa własnością:

- 1) zakładającego lotnisko;
- 2) Skarbu Państwa albo właściwej jednostki samorządu terytorialnego – w przypadku zakładających lotnisko, o których mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, oraz spółki handlowej, o której mowa w art. 55 ust. 2 pkt 3 tej ustawy, jeżeli jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa albo jednoosobową spółką jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 22. 1. Decyzję ustalającą wysokość odszkodowania za nieruchomości, o których mowa w art. 21, wydaje właściwy wojewoda.

2. Decyzję ustalającą wysokość odszkodowania wydaje się w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stała się ostateczna.

3. Jeżeli na nieruchomości lub prawie użytkowania wieczystego tej nieruchomości zostały ustanowione ograniczone prawa rzeczowe z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stała się ostateczna, prawa te wygasają.

4. Jeżeli przeznaczona na lotnisko użytku publicznego nieruchomość gruntowa stanowiąca własność Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego została oddana w użytkowanie wieczyste, użytkowanie to wygasa z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stała się ostateczna.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do użytkowania wieczystego nabytego w sposób inny niż w drodze umowy zawartej w formie aktu notarialnego.

6. Odszkodowanie za nieruchomości, o których mowa w art. 21, przysługuje dotychczasowym właścicielom nieruchomości, użytkownikom wieczystym nieruchomości oraz osobom, którym przysługuje do nieruchomości ograniczone prawo rzeczowe.

7. Do ustalenia wysokości i wypłacenia odszkodowania, o którym mowa w ust. 4, stosuje się odpowiednio przepisy o gospodarce nieruchomościami, z zastrzeżeniem art. 23.

Art. 23. 1. Wysokość odszkodowania, o którym mowa w art. 21, ustala się według stanu nieruchomości w dniu wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego przez właściwego wojewodę oraz według jej wartości z dnia, w którym następuje ustalenie wysokości odszkodowania. Do ustalenia wartości nieruchomości mają zastosowanie odpowiednio przepisy o gospodarce nieruchomościami. W odniesieniu do lokali mieszkalnych ustalona wartość odszkodowania nie może pogorszyć warunków mieszkaniowych dotychczasowego właściciela.

2. Jeżeli na nieruchomościach, o których mowa w art. 21, lub na prawie użytkowania wieczystego tych nieruchomości są ustanowione ograniczone prawa rzeczowe, wysokość odszkodowania przysługującego dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu zmniejsza się o kwotę równą wartości tych praw.

3. Suma wysokości odszkodowania przysługującego dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu, z wyłączeniem kwot, o których mowa w ust. 6 i 7, i wysokości odszkodowania z tytułu wygaśnięcia ograniczonych praw rzeczowych ustanowionych na tej nieruchomości lub na prawie użytkowania wieczystego nie może przekroczyć wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego.

4. Jeżeli na nieruchomościach, o których mowa w art. 21, lub na prawie użytkowania wieczystego tych nieruchomości jest ustanowiona hipoteka, wysokość odszkodowania z tytułu wygaśnięcia hipoteki ustala się w wysokości świadczenia głównego wierzytelności zabezpieczonej hipoteką, wraz z odsetkami zabezpieczonymi tą hipoteką. Odszkodowanie to podlega zaliczeniu na spłatę świadczenia głównego wierzytelności zabezpieczonej hipoteką wraz z odsetkami.

5. Kwotę odszkodowania z tytułu wygaśnięcia ograniczonych praw rzeczowych ustaloną na dzień, o którym mowa w ust. 1, wypłaca się osobom, którym te prawa przysługiwały.

6. W przypadku, w którym dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości objętej decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego odpowiednio wyda tę nieruchomość lub wyda nieruchomość i opróżni lokal oraz inne pomieszczenia niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 30 dni od dnia:

- 1) doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego,
- 2) doręczenia postanowienia o nadaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego rygoru natychmiastowej wykonalności albo
- 3) w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stała się ostateczna

– wysokość odszkodowania powiększa się o kwotę równą 5 % wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego.

7. W przypadku gdy decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego dotyczy nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym albo budynkiem, w którym został wydzielony lokal mieszkalny, wysokość odszkodowania, o którym mowa w ust. 1, przysługującego dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu zamieszkałemu w tym budynku albo lokalu, powiększa się o kwotę 10 000 zł w odniesieniu do tej nieruchomości.

8. Odszkodowanie, o którym mowa w ust. 1, podlega waloryzacji na dzień wypłaty, według zasad obowiązujących w przypadku zwrotu wywłaszczonych nieruchomości.

Art. 24. 1. Decyzji ustalającej wysokość odszkodowania za nieruchomości, o których mowa w art. 21, nie wydaje się, jeżeli zostało ono wypłacone na podstawie umowy, a kopię tej umowy przekazano właściwemu wojewodzie w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stała się ostateczna.

2. Do ustalenia wysokości odszkodowania wypłacanego na podstawie umowy stosuje się przepisy art. 22 ust. 3-7 i art. 23, jeżeli umowa nie stanowi inaczej.

Art. 25. 1. Zakładający lotnisko, o którym mowa w art. 21 pkt 2, może nabywać w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, nieruchomości, w tym lokale mieszkalne, poza obszarem lotniska w celu dokonania ich zamiany na nieruchomości położone na tym obszarze lub wydzielania ich na tym obszarze w postępowaniu scaleniowo-wymiennym.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 21, jeżeli przejęta jest część nieruchomości, a pozostała część nie nadaje się do prawidłowego wykorzystania na dotychczasowe cele, zakładający lotnisko, o którym mowa

w art. 21 pkt 2, jest obowiązany do nabycia tej części nieruchomości, na wniosek właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości, w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego.

Art. 26. 1. Właściwy wojewoda nadaje decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek zakładającego lotnisko, uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1:

- 1) uprawnia do rozpoczęcia robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, z późn. zm.⁸);
- 2) zobowiązuje do niezwłocznego wydania nieruchomości, opróżnienia lokali i innych pomieszczeń w terminie nie krótszym niż 4 miesiące od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna;
- 3) uprawnia do faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie przez zakładającego lotnisko.

3. W przypadku gdy decyzja, o której mowa w ust. 1, dotyczy nieruchomości zabudowanej, zakładający lotnisko jest obowiązany, w terminie faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie, do wskazania lokalu zamiennego.

4. W przypadku gdy faktyczne objęcie nieruchomości w posiadanie następuje po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, właściwy zakładający lotnisko nie ma obowiązku wskazania lokalu zamiennego.

5. Osoba, której wskazano lokal zamienny, jest obowiązana do jego opróżnienia najpóźniej w dniu upływu terminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.

Art. 27. 1. Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stanowi podstawę do wydania przez właściwego miejscowo

⁸ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 oraz z 2007 r. Nr 88, poz. 587, Nr 99, poz. 665, Nr 127, poz. 880 i Nr 191, poz. 1373

województwa decyzji o wygaśnięciu trwałego zarządu ustanowionego na nieruchomości przeznaczonej na lotnisko, stanowiącej własność Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, z wyjątkiem przypadków, gdy trwały zarząd jest ustanowiony na rzecz podmiotu, o którym mowa w art. 21 pkt 2. Przepisy art. 18 stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli przeznaczona na lotnisko nieruchomość stanowiąca własność Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego została uprzednio wdzierżawiona, oddana w użytkowanie, wynajęta lub użyczona, zezwolenie na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stanowi podstawę do wypowiedzenia przez zakładającego lotnisko, o którym mowa w art. 21 pkt 2, umowy dzierżawy, użytkowania, najmu lub użyczenia ze skutkiem natychmiastowym.

3. Za straty poniesione na skutek rozwiązania umów, o których mowa w ust. 2, przysługuje odszkodowanie.

4. Do ustalenia wysokości odszkodowania stosuje się odpowiednio przepisy art. 22 ust. 3-7 i art. 23.

Art. 28. 1. Państwowa jednostka organizacyjna obsługująca zakładającego lotnisko, o którym mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, albo zakładający lotnisko, o którym mowa w art. 55 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, otrzymują z mocy prawa, nieodpłatnie, w trwały zarząd nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego:

1) z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego dotyczące tych nieruchomości stała się ostateczna;

2) odpowiednio z dniem: wygaśnięcia lub rozwiązania prawa użytkowania wieczystego, wygaśnięcia zarządu, rozwiązania użytkowania albo rozwiązania umów dzierżawy, najmu lub użyczenia – w przypadku nieruchomości, o których mowa w art. 27.

2. Przepis ust. 1 pkt 1 stosuje się również w przypadku nieruchomości, o których mowa w art. 25 ust. 2.

3. Ustanowienie trwałego zarządu, o którym mowa w ust. 1 i 2, stwierdza właściwy wojewoda w drodze decyzji.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 3, stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej.

5. Zakładający lotnisko, o którym mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, jest zwolniony z opłat rocznych z tytułu trwałego zarządu za nieruchomości, o których mowa w ust. 1 i 2.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do spółki, o której mowa w art. 20, z zastrzeżeniem że nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego stają się przedmiotem użytkowania.

Art. 29. Koszty nabycia nieruchomości na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, w tym odszkodowania, są finansowane ze środków zakładającego lotnisko, a w przypadku zakładających lotnisko, o których mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, oraz spółki handlowej, o której mowa w art. 55 ust. 2 pkt 3 tej ustawy, jeżeli jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa albo jednoosobową spółką jednostki samorządu terytorialnego – koszty te są finansowane przez Skarb Państwa albo jednostkę samorządu terytorialnego.

Rozdział 4

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i przepis końcowy

Art. 30. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435, z późn. zm.⁹) w art. 38a dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

⁹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 157, poz. 1315, Nr 167, poz. 1399 i Nr 175, poz. 1460 i 1462, z 2006 r. Nr 227, poz. 1658 i Nr 245, poz. 1775 oraz z 2007 r. Nr 59, poz. 405, Nr 64, poz. 427 i Nr 181, poz. 1286

„4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do nieruchomości objętej decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... 2008 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (Dz. U. Nr ..., poz. ...) wydanym na rzecz zakładającego lotnisko, o którym mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze.”.

Art. 31. W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1017) w art. 24 po ust. 7b dodaje się ust. 7c w brzmieniu:

„7c. Przepisy ust. 7a stosuje się odpowiednio do nieruchomości objętej decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia ... 2008 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (Dz. U. Nr ..., poz. ...) wydanym na rzecz zakładającego lotnisko, o którym mowa w art. 20 tej ustawy.”.

Art. 32. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.¹⁰) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 po pkt 11 dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

„12) ustawy z dnia ... 2008 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”;

2) w art. 95 po pkt 6a dodaje się pkt 6b w brzmieniu:

„6b) wydzielenia części nieruchomości objętej decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego;”;

3) w art. 109 w ust. 3 po pkt 6 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

¹⁰ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2782, z 2005 r. Nr 130, poz. 1087, Nr 169, poz. 1420 i Nr 175, poz. 1459, z 2006 r. Nr 64, poz. 456, Nr 104, poz. 708 i Nr 220, poz. 1600 i 1601 oraz z 2007 r. Nr 173, poz. 1218

„7) sprzedaż nieruchomości następuje na cele realizacji inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.”.

Art. 33. W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 450 i Nr 176, poz. 1238) w art. 2 w pkt 1 po lit. i dodaje się lit. j w brzmieniu:

„j) podlegających przepisom o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego;”.

Art. 34. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, z późn. zm.¹¹) w art. 46 w ust. 4 po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego - na podstawie ustawy z dnia ... 2008 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (Dz. U. Nr ..., poz. ...);”.

Art. 35. W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r. Nr 100, poz. 696, z późn. zm.¹²) w art. 55 po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku lotniska użytku publicznego do wniosku, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawca jest obowiązany dołączyć również odpis decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego, o której mowa w przepisach ustawy z dnia ... 2008 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”.

¹¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 169, poz. 1199, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1832 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 75, poz. 493 i Nr 88, poz. 587.

¹² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1008, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1829 oraz z 2007 r. Nr 50, poz. 331 i Nr 82, poz. 558

Art. 36. 1. Dla inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego, w tym również polegającej na przebudowie lub rozbudowie, rozpoczętych na podstawie dotychczasowych przepisów, dla których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę, stosuje się przepisy niniejszej ustawy, na wniosek właściwego zakładającego lotnisko złożony do właściwego wojewody nie później niż w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W postępowaniu dotyczącym ustalania wysokości i wypłaty odszkodowania za nieruchomości przejęte na inwestycje w zakresie lotnisk użytku publicznego, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy niniejszej ustawy, na wniosek właściwego zakładającego lotnisko złożony do właściwego wojewody nie później niż w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 37. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem przedmiotowego projektu ustawy jest radykalne uproszczenie zasad przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo lotnicze. Konstrukcja projektu ustawy oparta jest w dużej mierze na rozwiązaniach funkcjonujących już z powodzeniem w przepisach ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, w tym również wynikających z zasadniczych zmian konstrukcyjnych dokonanych ustawą z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Nie jest to więc oryginalne rozwiązanie legislacyjne, które może budzić wątpliwości w związku z próbami wprowadzania nowych, nieznanych dotychczas rozwiązań, lecz propozycja oparta o sprawdzone w praktyce, a więc bezpieczne, rozwiązania. Oczywiście u podłoża proponowanego projektu stoi pilna potrzeba rozbudowy infrastruktury transportowej kraju w zakresie lotnisk użytku publicznego, a więc tych, które mogą przyjmować ruch pasażerski i cargo. Potrzeba ta jest tym pilniejsza, że Polska stoi obecnie w obliczu takich wyzwań infrastrukturalnych jak przygotowania do mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 roku. Jednak również celem projektu jest impuls dla rozwoju poszczególnych regionów kraju, którym niewątpliwie będzie budowa regionalnych portów lotniczych. Tak więc, projekt ustawy swoim zakresem obejmuje:

- postępowanie poprzedzające rozpoczęcie robót budowlanych lotnisk użytku publicznego,
- warunki nabywania nieruchomości pod lotniska użytku publicznego.

Poza regulacją pozostawia się lotniska użytku niepublicznego jako te, które nie są w stanie spełniać celów opisanych powyżej.

Zakłada się, że dzięki rozwiązaniom zaproponowanym w rozdziale 2 projektu ustawy nastąpi skrócenie dotychczasowej procedury lokalizacyjnej do 3 miesięcy. Kluczowym elementem przepisów tego rozdziału jest decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego, która jednocześnie wskazuje lokalizację przedsięwzięcia, zatwierdza podział nieruchomości, przejmuje z mocy prawa własność nieruchomości między liniami rozgraniczającymi teren i zezwala na rozpoczęcie robót budowlanych.

Proponuje się, analogicznie jak w ustawie o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, wprowadzenie przepisów regulujących cały proces postępowania poprzedzającego rozpoczęcie robót budowlanych. W praktyce oznacza to wydawanie jednej decyzji administracyjnej – zezwolenia na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego. Wniosek o wydanie tej decyzji będzie się składał do wojewody. Decyzja ta będzie wydawana w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku. Przed złożeniem wniosku należy uzyskać opinie właściwych miejscowo zarządu województwa, zarządu powiatu oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Jedynie w wyjątkowej sytuacji, gdy opinia taka nie zostanie wydana w terminie 14 dni od dnia zwrócenia się o jej wyrażenie – wniosek może być złożony właściwemu wojewodzie. W takiej sytuacji przyjęto w ustawie domniemanie, że organy samorządu terytorialnego nie mają żadnych zastrzeżeń do składanego wniosku i w pełni akceptują jego założenia. Zaproponowano również szczegółowe określenie załączników do wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego.

Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego wskazywałaby także oznaczenie nieruchomości bądź ich części według katastru nieruchomości, które stają się własnością Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego, oraz określałaby ograniczenia w korzystaniu w nieruchomości niezbędne do dokonania przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu oraz przebudowy dróg i zezwalałaby na dokonanie tej przebudowy.

Jednoznaczne oznaczenie nieruchomości bądź ich części, które stają się własnością Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego, jest szczególnie istotne ze względu na fakt, że nie wszystkie działki/nieruchomości zawierające się między liniami rozgraniczającymi teren stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Dotyczy to m.in. nieruchomości pod wodami płynącymi.

Z kolei określenie ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości innych niż przeznaczone na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, niezbędnych do dokonania przebudowy istniejącej sieci uzbrojenia terenu oraz przebudowy dróg przyczyni się do sprawniejszej i szybszej realizacji inwestycji. Należy bowiem wskazać, że w obecnym systemie prawnym wykonanie tych czynności wymagało uzyskania odrębnej decyzji administracyjnej, co niepotrzebnie przedłużało proces inwestycyjny i powiększało jego koszty.

Ponadto nakłada się na wojewodę prowadzącego postępowanie w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego obowiązek wysłania zawiadomienia o wszczęciu postępowania wnioskodawcy oraz właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji na adres określony w katastrze nieruchomości. Z kolei pozostałe strony postępowania będą zawiadamiane w dotychczasowy sposób, a zatem w drodze obwieszczeń. Z powyższego wynika, że w omawianym postępowaniu będą współistniały dwie formy zawiadamiania o wszczęciu postępowania, a mianowicie zawiadomienie przez doręczenie pisma oraz zawiadomienie przez obwieszczenie. Jednocześnie zaproponowano, aby wojewoda w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację przedsięwzięcia zamieszczał m.in. oznaczenie nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego oraz informację o terminie i miejscu, w którym strony mogą zapoznać się z aktami sprawy. Jest to związane z koniecznością zapewnienia stronom czynnego udziału w postępowaniu przed organami wynikającą z art. 10 § 1 w zw. z art. 8 i art. 15 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz skutecznego powiadamiania stron o

wszczęciu postępowania. Ponadto, biorąc pod uwagę fakt, że nie wszystkie strony postępowania są zawiadamiane o jego wszczęciu w formie pisemnego zawiadomienia jest wskazane, aby obwieszczenie wyczerpująco i jednoznacznie informowało o przedmiocie wszczynanego postępowania.

Określa się organy odwoławcze od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego oraz termin, w których rozpatruje się to odwołanie, a także termin, w którym rozpatruje się skargę do sądu administracyjnego.

Jednoznacznie wskazuje się, które nieruchomości bądź ich części stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa bądź właściwej jednostki samorządu terytorialnego z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stała się ostateczna. Tak jak zostało to podniesione wcześniej, nie wszystkie działki/nieruchomości zawierające się między liniami rozgraniczającymi teren stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego, są to m.in. nieruchomości pod wodami płynącymi.

Ponadto jednoznacznie wskazuje się, że ograniczone prawa rzeczowe ustanowione na nieruchomości bądź na prawie użytkowania wieczystego tej nieruchomości wygasają z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stała się ostateczna. Wskazuje się także krąg osób, którym przysługuje odszkodowanie z tytułu pozbawienia praw do nieruchomości oraz z wypłatą odszkodowania w sytuacji, gdy na prawie własności bądź na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości ustanowiono ograniczone prawa rzeczowe.

Wielce istotne jest to, że w postępowaniu odwoławczym oraz przed sądem administracyjnym nie można uchylić decyzji w sprawie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego w całości ani stwierdzić jej nieważności, gdy wadą dotknięta jest tylko część decyzji dotycząca nieruchomości lub działki. Warto również podkreślić, że decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego zastępuje określoną w przepisach Prawa budowlanego decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i pozwolenie na budowę. Kolejnym znaczącym uproszczeniem lokalizacji lotnisk użytku publicznego jest wyłączenie gruntów rolnych i leśnych objętych decyzją o zezwoleniu na realizację inwestycji

lotniska użytku publicznego spod standardowych przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W sprawach dotyczących decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego nie stosuje się przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

Przyjęto zasadę, że nieruchomości znajdujące się w obszarze lotniska użytku publicznego, a stanowiące własność Skarbu Państwa nie mogą być przedmiotem obrotu. Rozwiązanie to ma zapobiegać spekulacyjnemu obrotowi gruntami.

Projekt przewiduje również sankcje karne za niewydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego. Przepis ten, wzorowany na art. 35 ustawy – Prawo budowlane, ma na celu zobligowanie organu do szybkiego wydawania decyzji, co jest szczególnie istotne dla zapewnienia sprawnej realizacji inwestycji drogowych. Obecna praktyka wydawania pozwoleń na budowę pokazała, że przepis spełnia swoje zadanie. Zatem wydaje się, że analogiczna konstrukcja wprowadzona do ustawy wpłynie także na przyspieszenie realizacji inwestycji drogowych.

Obowiązujący stan prawny nie powodował automatycznego podziału nieruchomości, na którym zlokalizowane będzie lotnisko użytku publicznego. W związku z tym stosowano dwa postępowania tj. postępowanie podziałowe i postępowanie lokalizacyjne. Projektowana ustawa zakłada włączenie postępowania podziałowego do postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego. W ten sposób decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego staje się decyzją o zatwierdzeniu podziału nieruchomości.

Przepisy rozdziału 3 projektu ustawy dotyczą wyłącznie zakładających lotnisko, o których mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, oraz spółki handlowej, o której mowa w art. 55 ust. 2 pkt 3 tej ustawy, jeżeli jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego. Są to ci zakładający lotnisko, którzy mają charakter publiczny i do których co do zasady stosuje się przepisy o gospodarce nieruchomościami

Proponuje się, aby zakładający lotnisko mieli prawo nabywania na rzecz Skarbu Państwa, tzw. "resztówek", leżących poza obszarem lotniska użytku publicznego części nieruchomości, które nie nadają się do

wykorzystania na dotychczasowe cele. Takie rozwiązanie powinno przyczynić się do usprawnienia procesu wykupu gruntów.

Wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego wywołuje następujące skutki prawne:

- a) uprawnia do dysponowania nieruchomością na cele budowlane,
- b) zobowiązuje do niezwłocznego wydania nieruchomości, opróżnienia lokali i innych pomieszczeń,
- c) uprawnia do faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie.

Należy podkreślić, że decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego będzie ponadto wywoływała szereg skutków prawnych, takich jak:

- 1) zatwierdzenie projektu podziału nieruchomości,
- 2) będzie stanowiła podstawę do dokonania wpisów w księdze wieczystej i w katastrze nieruchomości,
- 3) z dniem, w którym stanie się ostateczne, nieruchomości wydzielone liniami rozgraniczającymi teren staną się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa albo właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stanowi podstawę do wydania decyzji o wygaśnięciu trwałego zarządu ustanowionego na nieruchomości przeznaczonej na lotnisko, stanowiącej własność Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego, z wyjątkiem przypadków, gdy trwały zarząd jest ustanowiony na rzecz zakładającego lotnisko, o którym mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze.

Przewiduje się także, aby właściwy wojewoda mógł nadawać decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego rygor natychmiastowej wykonalności w precyzyjnie określonych przypadkach. Do egzekucji obowiązków wynikających z zezwolenia na założenie lotniska użytku publicznego znajdują zastosowanie przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Przewiduje się szczegółowe regulacje dotyczące ustalania i wypłaty odszkodowań z tytułu wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego, na analogicznych zasadach jak w ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

Projekt proponuje, aby wysokość odszkodowania za nieruchomości przejęte pod lotniska użytku publicznego odpowiadała przesłance „słusznego odszkodowania” określonej w art. 21 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Związane jest to m.in. z dotychczasowym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, w którym podnoszono, że słuszne odszkodowanie powinno mieć charakter ekwiwalentny do wartości wywłaszczonego dobra. Innymi słowy oznacza to, że odszkodowanie powinno dawać właścicielowi bądź użytkownikowi wieczystemu możliwość odtworzenia analogicznego stanu, jaki miał przed pozbawieniem praw do nieruchomości. Gwarancji takiej nie daje natomiast ustalenie wysokości odszkodowania na poziomie równym jedynie wartości wywłaszczonego prawa określonej przez rzeczoznawcę majątkowego. Jednocześnie, mając na uwadze główny cel projektowanej ustawy (znaczne przyspieszenie realizacji inwestycji lotnisk użytku publicznego), zaproponowano połączenie wypełnienia przesłanki „słusznego odszkodowania” ze stworzeniem „zachęty” dla dotychczasowego właściciela bądź użytkownika wieczystego do wcześniejszego niż określony w decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wydania nieruchomości lub opróżnienia lokali i innych pomieszczeń. W związku z tym w zmienianym art. 18 zaproponowano, aby wysokość odszkodowania za przejęte nieruchomości była powiększana każdorazowo o kwotę równą 5 % ustalonego odszkodowania, w przypadku gdy dotychczasowy właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości wyda tę nieruchomość lub opróżni lokal i inne pomieszczenia niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stała się ostateczna, albo od dnia doręczenia zawiadomienia o nadaniu tej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, albo od dnia doręczenia postanowienia o nadaniu decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego rygoru natychmiastowej wykonalności.

Ponadto biorąc po uwagę fakt, że wydanie nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym albo budynkiem, w którym wydzielony został lokal mieszkalny, będzie wiązało się z poniesieniem dodatkowych kosztów związanych z przeprowadzką zaproponowano, aby wysokość odszkodowania za prawo własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości przysługująca dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu zamieszkałemu w tym budynku albo lokalu była powiększana o kwotę równą 10 000 zł w odniesieniu do tej nieruchomości.

Jednocześnie precyzyjnie określa się kwestie związane z ustalaniem odszkodowania z tytułu wygaśnięcia ograniczonych praw rzeczowych. W szczególności wskazano, że jeżeli na nieruchomościach przeznaczonych pod budowę lotnisk użytku publicznego zostały ustanowione ograniczone prawa rzeczowe, wysokość odszkodowania przysługującego dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu zmniejszana jest o kwotę równą wartości tych praw. Ponadto zaproponowano, aby kwota ta była wypłacana na rzecz osób, którym przysługują ograniczone prawa rzeczowe – jako odszkodowanie z tytułu wygaśnięcia tych praw. Dodatkowo jednoznacznie wskazano, że suma wysokości odszkodowania przysługującego dotychczasowemu właścicielowi lub użytkownikowi wieczystemu wraz z odszkodowaniem z tytułu wygaśnięcia ograniczonych praw rzeczowych ustanowionych na tej nieruchomości lub na prawie użytkowania wieczystego nie może przekroczyć wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego. Jednocześnie biorąc pod uwagę pojawiające się wątpliwości związane z zasadami ustalania odszkodowania za wygaśnięcie hipoteki zaproponowano, aby było ono ustalane, w wysokości świadczenia głównego wierzytelności zabezpieczonej hipoteką, wraz z odsetkami zabezpieczonymi tą hipoteką, jednakże nieprzekraczającego wartości nieruchomości lub wartości prawa użytkowania wieczystego. Odszkodowanie to będzie zaliczane na spłatę świadczenia głównego wierzytelności zabezpieczonej hipoteką wraz z odsetkami.

W projekcie ustawy proponuje się, aby ustalenie odszkodowania było dokonywane w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego stała się ostateczna.

Wskazuje się również termin 4-miesięczny wydania nieruchomości lub opróżnienia lokali i innych pomieszczeń, w szczególności ze względu na fakt, że decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego jednocześnie wskazuje lokalizację przedsięwzięcia, zatwierdza podział nieruchomości, przejmuje z mocy prawa własność nieruchomości między liniami rozgraniczającymi teren i zezwala na rozpoczęcie robót budowlanych. Ponadto zakłada się, że w zaproponowanym terminie zostanie ustalone i wypłacone odszkodowanie za wszystkie przejęte nieruchomości bądź za ograniczone prawa rzeczowe ustanowione na tych nieruchomościach.

Precyzyjnie określa się sytuacje, w których wskazuje się lokal zamienny. W terminie faktycznego objęcia nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym albo budynkiem, w którym wydzielony został lokal mieszkalny w posiadanie, wskazuje się lokal zamienny. Jednakże w sytuacji, gdy objęcie w faktyczne posiadanie następuje po upływie terminu wskazanego w decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego na wydanie nieruchomości lub opróżnienie lokali i innych pomieszczeń, nie ma obowiązku wskazania lokalu zamiennego. Wskazuje się także jednoznacznie, przez jaki okres osoba, której wskazano lokal zamienny, może go użytkować – zgodnie z przyjętymi założeniami lokal ten będzie przysługiwał do dnia wskazanego w decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego na wydanie nieruchomości lub opróżnienie lokali i innych pomieszczeń. Postępowanie egzekucyjne mające na celu objęcie nieruchomości w posiadanie będzie przeprowadzane w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

Projekt reguluje kwestie związane z zajęciem terenu wód płynących oraz linii kolejowych. Z dotychczasowych doświadczeń wynika bowiem, że w sytuacji gdy projektowane przedsięwzięcie wymaga przejścia przez te tereny, często dochodzi do trudności w uzgodnieniach warunków zajęcia tego terenu. Zatem proponowane rozwiązanie, przez wskazanie jednolitego trybu, przyczyni się do przyspieszenia realizacji inwestycji. Zgodnie z przyjętymi założeniami można będzie nieodpłatnie zająć teren wód płynących oraz linii kolejowych na czas realizacji inwestycji. Jednakże należy mieć również na uwadze, że zajęcie tego terenu, w szczególności terenów linii kolejowych, może generować pewne koszty czy nawet straty dla podmiotów władających

tymi nieruchomościami. Z tego też powodu zaproponowano, aby pokrywano koszty i straty związane z zajęciem terenu na czas realizacji inwestycji ustalane na zasadach ogólnych. W przypadku linii kolejowych będą to w szczególności koszty opracowania tymczasowego regulaminu prowadzenia ruchu kolejowego, koszty komunikacji zastępczej czy koszty opracowania nowego rozkładu jazdy pociągów.

Projekt ustawy formułuje również obowiązek Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych zarządzających nieruchomościami na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach do dokonania nieodpłatnej wycinki drzew i krzewów oraz ich uprzętnięcia. W celu wyeliminowania nadmiernego obciążenia Lasów Państwowych zaproponowano, aby drewno pozyskane z tej wycinki stawało się nieodpłatnie własnością Lasów Państwowych.

Zakładający lotnisko otrzymuje z mocy prawa, nieodpłatnie, w trwałą zarząd nieruchomości stanowiące własność Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego. Ustanowienie trwałego zarządu stwierdza właściwy miejscowo wojewoda w drodze decyzji. Decyzja ta, z kolei, stanowi podstawę wpisu do księgi wieczystej.

Przewiduje się, że koszty nabycia nieruchomości pod lotniska użytku publicznego, w tym odszkodowania, będą finansowane przez zakładających lotniska użytku publicznego.

Projekt proponuje zmiany następujących ustaw: ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, ustawy z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska i ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, w celu dostosowania otoczenia prawnego do rozwiązań przyjętych w projekcie.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążeń budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Przepisy projektu ustawy per se nie pociągają za sobą konieczności wydatkowania środków publicznych, a jedynie taką możliwość, przy czym jednocześnie należy pamiętać, że

dotyczyć one będą jednostkowych przypadków, a skala tych wydatków jest trudna do oszacowania z uwagi na brak odpowiedniego oprzyrządowania, jakim dysponuje np. Minister Finansów.

Projekt ustawy może wpłynąć na rynek pracy w regionach, w których zostaną zlokalizowane inwestycje przygotowywane i realizowane w oparciu o przepisy ustawy, bowiem realizacja tych inwestycji może skutkować tworzeniem nowych miejsc pracy.

Projekt będzie miał wpływ na konkurencyjność gospodarki. Regulacje przyjęte w ustawie, wpłyną na usprawnienie i unowocześnienie regionalnych portów lotniczych. Będzie to skutkowało poprawą dostępności transportowej Polski, co oznacza ułatwienia w prowadzeniu działalności przez podmioty gospodarcze krajowe i zagraniczne. Koncentracja inwestycji w niektórych regionach kraju, spowoduje wzrost konkurencyjności gospodarczej tych regionów w odniesieniu do pozostałej części kraju. Będzie to służyć dalszej poprawie zewnętrznej konkurencyjności polskiej gospodarki i pełniejszej realizacji polityki zrównoważonego wzrostu w aspektach międzyregionalnej konkurencyjności w skali kraju.

W regionach, w których przewiduje się realizację inwestycji nastąpi poprawa stanu regionalnych portów lotniczych. Sprawniej funkcjonujący układ komunikacyjny ułatwi transport i skróci czas podróży. Budowa, rozbudowa i przebudowa lotnisk użytku publicznego poprawi dostępność regionów, na terenie których te lotniska są lub zostaną zlokalizowane. Dzięki temu przewiduje się, że wzrośnie atrakcyjność tych regionów dla potencjalnych przyszłych inwestorów. Lepsza dostępność może także korzystnie wpłynąć na wzrost ruchu turystycznego.

Projekt ustawy nie wymaga wydawania aktów wykonawczych, a więc wymóg określony w art. 34 ust. 1 pkt 6 Regulaminu Sejmu nie wymaga w przedmiotowym przypadku spełnienia.

Należy zakładać, że zgodnie z art. 34 ust. 3 regulaminu Sejmu Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania skieruje niniejszy projekt ustawy do konsultacji w trybie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej. Mając na względzie to, że konstrukcja projektu ustawy opiera się na rozwiązaniach funkcjonujących już w ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, a ta z kolei została uchwalona w oparciu o projekt rządowy (druk sejmowy nr 858 IV kadencji), do którego Urząd Komitetu Integracji Europejskiej wydał pozytywną opinię w dniu 24 sierpnia 2002 r., należy zakładać, że tak jest również w odniesieniu do przedłożonego projektu ustawy. Należy również podkreślić, że w dniu 7 stycznia 2003 r. Urząd Komitetu Integracji Europejskiej wydał również pozytywną opinię o sprawozdaniu Komisji Infrastruktury o rządowym projekcie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych.

Za tezą o zgodności rozwiązań przyjętych w projekcie ustawy z prawem Unii Europejskiej przemawia także to, że Urząd Komitetu Integracji Europejskiej wydał pozytywną opinię w dniu 9 czerwca 2008 r. do rządowego projektu ustawy, który stał się następnie ustawą z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, na której z kolei wzorowany jest także w dużej mierze proponowany projekt ustawy.

Warszawa, 29 września 2008 r.

BAS-WAEiM-2508/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
o zgodności poselskiego projektu ustawy o szczególnych zasadach
przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Stanisław Żmijan) z prawem Unii
Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony poselski projekt ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego określa zasady i warunki przygotowania inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego, zasady nabywania nieruchomości na lotniska użytku publicznego przez zakładających lotniska użytku publicznego oraz organy właściwe w tych sprawach. Projekt przewiduje, że decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego wydawać będzie wojewoda.

Ustawa miałaby wejść w życie w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

W kontekście opiniowanego projektu ustawy należy przywołać następujące regulacje prawa Unii Europejskiej.

a) Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz.Urz. WE L 175 z 5.7.1985 r., s. 40, ze zm.) nakazuje państwom członkowskim, by przyjęły niezbędne środki dla zapewnienia, że przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko naturalne, między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji będą podlegać określonym w dyrektywie wymaganiom związanym z

uzyskaniem zezwolenia na inwestycję i ocenie (wpływu na środowisko) w odniesieniu do ich skutków (art. 2 ust. 1). O postępowaniu w sprawie zezwolenia na inwestycję powinno być informowane społeczeństwo (art. 6 ust. 1). Zgodnie z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w związku z Załącznikiem I pkt 7 lit. a) oraz Załącznikiem II pkt 10 lit. d) do dyrektywy, budowa portów lotniczych i lotnisk jest objęta zakresem przedmiotowym dyrektywy.

b) Zgodnie z art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (dalej: TWE) wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Zgodnie z art. 88 ust. 3 TWE Komisja Europejska jest informowana, w czasie odpowiednim do przedstawienia swych uwag, o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy. Jeżeli uznaje ona, że plan nie jest zgodny ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 87 TWE wszczyna bezzwłocznie tzw. formalną procedurę dochodzenia, która zmierza do wydania decyzji w sprawie zniesienia lub zmiany tej pomocy przez państwo w określonym przez nią terminie. W innym przypadku wydaje decyzję stwierdzającą, że środek będący przedmiotem zgłoszenia nie stanowi pomocy, albo decyzję, że środek jest zgodny ze wspólnym rynkiem (decyzja o niewnoszeniu zastrzeżeń). Państwo członkowskie nie może wprowadzać w życie projektowanych środków, dopóki procedura notyfikacyjna nie doprowadzi do wydania decyzji końcowej.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

a) Dyrektywa Rady 85/337/EWG została implementowana do prawa polskiego przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zm., art. 46-57 ustawy).

Projekt ustawy (art. 5 ust. 1 pkt 7 w związku z art. 34) przewiduje, że przed wydaniem decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Takie rozwiązanie zapewnia zgodność projektu z dyrektywą Rady 85/337/EWG.

b) Wątpliwości budzi przepis art. 29 projektu ustawy. Przepis ten wprowadza zasadę, zgodnie z którą koszty nabycia nieruchomości na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, w tym odszkodowania, są finansowane ze środków zakładającego lotnisko. W przypadku, gdy zakładającym lotnisko będzie organ administracji publicznej Rzeczypospolitej Polskiej lub państwowa lub samorządowa jednostka organizacyjna, wówczas

koszty mają być finansowane przez Skarb Państwa albo jednostkę samorządu terytorialnego. Należy zwrócić uwagę, że pojęcie „państwowej lub samorządowej jednostki organizacyjnej” nie jest precyzyjne i nie można wykluczyć, że przepis ten przewiduje udzielanie niedozwolonej pomocy publicznej. Niezależnie od powyższego, zgodnie z projektem, jeżeli zakładającym lotnisko będzie zarejestrowana w RP jednoosobowa spółka handlowa Skarbu Państwa albo samorządu terytorialnego, wówczas koszty nabycia nieruchomości na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, w tym odszkodowania mają być finansowane przez Skarb Państwa albo jednostkę samorządu terytorialnego.

Takie uregulowanie w sposób oczywisty stawia jednoosobowe spółki Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego w korzystniejszej sytuacji niż inne spółki handlowe zarejestrowane w Polsce, w tym spółki z udziałem kapitału zagranicznego, które zamierzałyby założyć lotnisko użytku publicznego.

Należy wyjaśnić, że zgodnie z ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz.U. z 2006 r. Nr 100, poz. 696, ze zm.), do której odsyła projekt ustawy, lotniskiem użytku publicznego jest lotnisko otwarte dla wszystkich statków powietrznych w terminach i godzinach ustalonych przez zarządzającego tym lotniskiem i podanych do publicznej wiadomości (art. 54 ust. 2 Prawa lotniczego). Natomiast założyć lotnisko (również lotnisko użytku publicznego) może organ administracji publicznej Rzeczypospolitej Polskiej, państwowa lub samorządowa jednostka organizacyjna, spółka prawa handlowego lub spółdzielnia zarejestrowana w Rzeczypospolitej Polskiej, stowarzyszenie, którego przedmiotem działalności jest działalność lotnicza, utworzone zgodnie z przepisami prawa polskiego, osoba fizyczna posiadająca miejsce stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 55 ust. 1 i 2 Prawa lotniczego).

Zgodnie z art. 87 ust. 1 TWE pomoc publiczną stanowi wsparcie dla przedsiębiorstwa, o ile spełnia następujące przesłanki: (1) wsparcie jest udzielane przez państwo lub ze środków państwowych, (2) przedsiębiorstwo uzyskuje przysporzenie na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku, (3) wsparcie ma charakter selektywny, (4) wsparcie grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Nie budzi wątpliwości, że oceniany projekt spełnia trzy pierwsze wyżej wymienione przesłanki uznania go za pomoc państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE.

Wątpliwości mogą dotyczyć przesłanki czwartej, zgodnie z którą za pomoc publiczną mogą zostać uznane środki, które zakłócają lub grożą zakłóceniem konkurencji przez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom i mają wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi. Warto jednak zwrócić uwagę na orzecznictwo Trybunał Sprawiedliwości, zgodnie z którym na

uznanie, że dany środek stanowi pomoc publiczną nie ma wpływu fakt, że usługi są świadczone wyłącznie w kraju (por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie C-310/99 Włochy przeciwko Komisji, pkt 85). Dodatkowo Trybunał Sprawiedliwości wskazuje, że dla uznania, że występują zakłócenia konkurencji i wpływ na wymianę handlową nie jest konieczne wykazanie ich faktycznego występowania, wystarczy wskazanie możliwości ich wystąpienia (wyrok Sądu Pierwszej Instancji z dnia 15 czerwca 2000 r. w połączonych sprawach T-298, 312, 313, 315, 600-607/97 Alzetta Mauro i inni przeciwko Komisji, punkty 76 – 79). Ponadto, zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, za zakłócenie konkurencji i wpływ na wymianę handlową może być uznane wzmocnienie pozycji rynkowej wspomaganego przedsiębiorstwa (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 17 września 1980 r. w sprawie C-730/79 Philip Morris-Holland BV przeciwko Komisji, pkt 11), a za takie można uznać sfinansowanie przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego nabycia nieruchomości. Stopień wpływu na handel i stopień zakłócenia konkurencji nie ma znaczenia dla dokonania oceny, czy w danym przypadku wchodzi w grę pomoc publiczna (H. v. d. Groeben (red.), *Kommentar zum Vertrag über die Europäische Union und zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft*, Baden-Baden 2004, t. 2, s. 1010 i n.). Pod uwagę brane jest każde wsparcie, niezależnie od jego wysokości (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 21 marca 1990 r. w sprawie C-142/87 Belgia przeciwko Komisji, pkt 43). Wsparcie przewidziane w projekcie ustawy niewątpliwie faworyzuje niektóre spółki względem innych podmiotów uprawnionych do założenia lotniska, np. względem spółek kapitałowych z udziałem kapitału zagranicznego. Tym samym różnicuje ich pozycję na rynku w stosunku do zagranicznych podmiotów świadczących usługi z zakresu ochrony zdrowia oraz krajowych niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Wykonaniu art. 88 ust. 3 TWE służy na gruncie polskiego prawa krajowego ustawa z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, ze zm.; dalej: ustawa). Ustawa przewiduje następującą procedurę¹. Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy, projekty programów pomocowych (programem pomocowym jest np. projekt ustawy przewidujący udzielanie pomocy publicznej), w tym przewidujących udzielanie pomocy w ramach wyłączeń grupowych, wymagają uzyskania **opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**. Opinia powinna zawierać m.in. stanowisko, czy projekt przewiduje udzielanie pomocy publicznej, stanowisko w sprawie zgodności pomocy publicznej ze wspólnym rynkiem, propozycje zmian przedstawione w celu zapewnienia zgodności postanowień projektu ze wspólnym rynkiem, stanowisko w sprawie

¹ Ze względu na przedmiot opracowania uwagi dotyczą wyłącznie trybu notyfikowania pomocy publicznej przyznawanej na podstawie programów pomocowych (np. projektów ustaw); kwestie związane z notyfikacją pomocy indywidualnej są nieistotne z punktu widzenia niniejszego opracowania.

obowiązku notyfikacji projektu. Zgodnie z art. 16a ustawy, w przypadku projektu ustawy będącej programem pomocowym opracowanym przez podmiot niebędący organem administracji publicznej (np. Sejm), o opinię i przekazanie do Komisji Europejskiej projektu w celu dokonania jego notyfikacji występuje organ właściwy na podstawie Regulaminu Sejmu. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 2 Regulaminu Sejmu organem tym jest Marszałek Sejmu. Prezes UOKiK zobowiązany jest wydać opinię dotyczącą programu pomocowego w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku. Dokonanie notyfikacji projektu pomocowego wymaga zgody Rady Ministrów, wyrażanej w formie uchwały, po zapoznaniu się z opinią Prezesa UOKiK (art. 16 ustawy).

Oceniając kwestie obowiązku notyfikacyjnego z art. 88 ust. 3 TWE należy podkreślić, że konsekwencją udzielania pomocy przez państwo niezgodnie z zasadami określonymi w prawie UE jest konieczność zwrotu otrzymanej bezprawnie pomocy publicznej wraz z odsetkami. Zagadnienia te reguluje rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (obecnie jest to art. 87 TWE; Dz. Urz. WE L 83 z 27.3.1999 r., s. 1).

IV. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej w zakresie, w jakim przewiduje udzielanie pomocy państwa niektórym podmiotom zakładającym lotniska użytku publicznego (art. 29 projektu). W tym zakresie projekt wymaga zasięgnięcia opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta i ewentualnie notyfikowania Komisji Europejskiej.

W pozostałym zakresie projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, w szczególności z dyrektywą Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 29 września 2008 r.

BAS-WAEiM-2509/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
dotycząca możliwości uznania przedstawionego poselskiego projektu
ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w
zakresie lotnisk użytku publicznego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł
Stanisław Żmijan) za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej
w rozumieniu art. 95a ust. 1 Regulaminu Sejmu

Stosownie do art. 95a ust. 1 Regulaminu Sejmu, projektem ustawy wykonującym prawo Unii Europejskiej jest projekt ustawy mający na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Przedstawiony poselski projekt ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego określa zasady i warunki przygotowania inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego, zasady nabywania nieruchomości na lotniska użytku publicznego przez zakładających lotniska użytku publicznego oraz organy właściwe w tych sprawach. Projekt przewiduje, że decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego wydawać będzie wojewoda.

Przedstawiony projekt ustawy jest wprowadzie objęty zakres regulacji prawa Unii Europejskiej, ale nie ma na celu wykonania jakiegokolwiek przepisu prawa Unii Europejskiej. Nie ma zatem podstaw, by uznać go, w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu, za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 9 października 2008 r.

Stanisław Żmijan
Przedstawiciel wnioskodawców

Szanowny Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W imieniu wnioskodawców składam autopoprawkę do projektu ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego:

Proponuję art. 29 projektu ustawy nadać brzmienie:

„Art. 29. Koszty nabycia nieruchomości na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, w tym odszkodowania, są finansowane ze środków zakładającego lotnisko.”

Z poważaniem,

UZASADNIENIE

Treść art. 29 w pierwotnym brzmieniu projektu miała następujące brzmienie:

„Art. 29. Koszty nabycia nieruchomości na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, w tym odszkodowania, są finansowane ze środków zakładającego lotnisko, a w przypadku zakładających lotnisko, o których mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, oraz spółki handlowej, o której mowa w art. 55 ust. 2 pkt 3 tej ustawy, jeżeli jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa albo jednoosobową spółką jednostki samorządu terytorialnego – koszty te są finansowane przez Skarb Państwa albo jednostkę samorządu terytorialnego.”.

W związku z powyższą treścią przepisu mogły zaistnieć uzasadnione wątpliwości co do jego zgodności z prawem Unii Europejskiej w zakresie potencjalnego naruszenia przepisów dotyczących udzielania pomocy publicznej. Wątpliwości te wynikały z tego, że art. 29 w pierwotnym brzmieniu proponował, aby koszty nabycia nieruchomości na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, w tym odszkodowania, były finansowane ze środków Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego w przypadku zakładających lotnisko, o których mowa w art. 55 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, oraz spółki handlowej, o której mowa w art. 55 ust. 2 pkt 3 tej ustawy. Rozwiązanie to potencjalnie mogło stawiać jednoosobowe spółki Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego w korzystniejszej sytuacji niż inne spółki handlowe zarejestrowane w Polsce. Aby uniknąć zastrzeżeń związanych z potencjalnym naruszeniem prawa Unii Europejskiej zaproponowano nowe brzmienie art. 29 projektu ustawy, zgodnie z którym koszty nabycia nieruchomości na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, w tym odszkodowania, będą finansowane wyłącznie ze środków zakładającego lotnisko. W tym stanie rzeczy należy stwierdzić, że projektowana regulacja (projekt ustawy wraz z autopoprawką) jest zgodna z prawem Unii Europejskiej, w tym w szczególności z dyrektywą Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne. Proponowana autopoprawka nie pociąga za sobą obciążeń budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Proponowana autopoprawka nie wymaga wydawania aktów wykonawczych, a więc wymóg określony w art. 34 ust. 1 pkt 6 Regulaminu Sejmu nie wymaga w przedmiotowym przypadku spełnienia. Należy zakładać, że zgodnie z art. 34 ust. 3 regulaminu Sejmu Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania skieruje niniejszą autopoprawkę wraz z projektem ustawy do konsultacji w trybie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Warszawa, 13 października 2008 r.

BAS-WAEiM-2888/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
o zgodności poselskiego projektu ustawy o szczególnych zasadach
przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Stanisław Żmijan), w wersji
uwzględniającej autopoprawkę, z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony poselski projekt ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego określa zasady i warunki przygotowania inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego, zasady nabywania nieruchomości na lotniska użytku publicznego przez zakładających lotniska użytku publicznego oraz organy właściwe w tych sprawach. Projekt przewiduje, że decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego wydawać będzie wojewoda.

Ustawa miałaby wejść w życie w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać dyrektywę Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz.Urz. WE L 175 z 5.7.1985 r., s. 40, ze zm.), która nakazuje państwom członkowskim, by przyjęły niezbędne środki dla zapewnienia, że przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko naturalne, między innymi z powodu ich charakteru, rozmiarów lub lokalizacji będą podlegać określonym w dyrektywie wymaganiom związanym z uzyskaniem zezwolenia na inwestycję i ocenie (wpływu na środowisko) w odniesieniu do ich skutków (art. 2 ust. 1). O postępowaniu w sprawie

zezwoleń na inwestycję powinno być informowane społeczeństwo (art. 6 ust. 1). Zgodnie z art. 4 ust. 1 i ust. 2 w związku z Załącznikiem I pkt 7 lit. a) oraz Załącznikiem II pkt 10 lit. d) do dyrektywy, budowa portów lotniczych i lotnisk jest objęta zakresem przedmiotowym dyrektywy.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Dyrektywa Rady 85/337/EWG została implementowana do prawa polskiego przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, ze zm., art. 46-57 ustawy).

Projekt ustawy (art. 5 ust. 1 pkt 7 w związku z art. 34) przewiduje, że przed wydaniem decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Takie rozwiązanie zapewnia zgodność projektu z dyrektywą Rady 85/337/EWG.

IV. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego jest zgodny z prawem Unii Europejskiej, w szczególności z dyrektywą Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 13 października 2008 r.

BAS-WAEiM-2889/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
dotycząca możliwości uznania przedstawionego poselskiego projektu
ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w
zakresie lotnisk użytku publicznego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł
Stanisław Żmijan), w wersji uwzględniającej autopoprawkę, za projekt
ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1
Regulaminu Sejmu

Stosownie do art. 95a ust. 1 Regulaminu Sejmu, projektem ustawy wykonującym prawo Unii Europejskiej jest projekt ustawy mający na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Przedstawiony poselski projekt ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego określa zasady i warunki przygotowania inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego, zasady nabywania nieruchomości na lotniska użytku publicznego przez zakładających lotniska użytku publicznego oraz organy właściwe w tych sprawach. Projekt przewiduje, że decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji lotniska użytku publicznego wydawać będzie wojewoda.

Przedstawiony projekt ustawy jest wprawdzie objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej, ale nie ma na celu wykonania jakiegokolwiek przepisu prawa Unii Europejskiej. Nie ma zatem podstaw, by uznać go, w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu, za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski